

moral education is specified due to national and religious environment, socio-economic and cultural conditions, and features educational environment of the child, the specificity of the educational institution and the available material and hardware realization of spiritual and moral education. The level of education of the individual is in accordance with the projected target prospects. Currently spontaneity of spiritual and moral education is not allowed.

The effectiveness of different types of spiritual and moral education depends on the orientation of the educational process, forms and methods of organization. In primary school is a priority use of education that contribute to the formation of creativity, initiative, critical thinking. Notable here belongs to such forms and methods: interviews, stories, quizzes, contests, role-play, staging, theatre, etc. Taking care of the spiritual and moral education of adolescents, it is advisable to use such forms and methods quiz intellectual game, form opinions, sincere conversation, meeting, contest, family holiday tour, charity events and more. To help children become older school-age dispute, briefing, ethics training, spiritual and moral quiz competition creative exploration work, testing, modelling educational situations, hotline, presentation, press conference, an online forum, a school of spiritual leader thematic dialogue, students volunteering are involved.

References

1. Zhukovskiy, V. Theory and methodology of moral approached school subjects in general secondary schools: guide [Text] / V. Zhukovskiy, L. Moskalova. – Ostrog – Ostrog academy, 2013. – 364 p.
2. Andrushchenko, V. National report on state and prospective of education development in Ukraine [Text] / V. Andrushchenko, I. Beh et. al.; V. Kremin (Ed.). – NAPS of Ukraine. – K.: Ped. Dumka, 2011. – 304 p.
3. Sidanich, I. Children moral education in national school (XX – early XXI cen.): manual [Text] / I. Sidanich;

M. Yevtuh (Ed.). – NAPS of Ukraine, UEM. – K.: Interservice, 2013. – 464 p.

4. Sidanich, I. L. Christian bases of spiritual and moral children upbringing in the history of the ukrainian school [Text] / I. L. Sidanich // European Applied Sciences is an international, German/English/ Russian language, peer-reviewed journal and is published monthly. – 2013. –Vol. 1, Issue 6. – P. 101.

5. Trull, J. E. Walking in the way: an introduction to Christian ethics [Text] / J. E. Trull. – Nashville, Tennessee: Broadman&Holman Publishers. 1997. – 344 p.

6. Clark, R. E. Christian education: foundations for the future [Text] / R. E. Clark, L. Gohnson, A. K. Sloat. – Chicago: MOODE PRESS. 1991. – 636 p.

7. Yount, W. R. Created to learn: Nashville [Text] / W. R. Yount. – Tennessee: Broadman&Holman Publishers, 1996. – 394 p.

References

1. Zhukovskiy, V., Moskalova, L. (2013). Theory and methodology of moral approached school subjects in general secondary schools: guide. Ostrog – Ostrog academy, 364.

2. Andrushchenko, V., Beh, I. et. al.; Kremin, V. (Ed.) (2011). National report on state and prospective of education development in Ukraine. NAPS of Ukraine. Kiev: Ped. Dumka, 304.

3. Sidanich, I. (2013). Children moral education in national school (XX – early XXI cen.): manual. NAPS of Ukraine, UEM. Kiev: Interservice, 464.

4. Sidanich, I. L. (2013). Christian bases of spiritual and moral children upbringing in the history of the ukrainian school European Applied Sciences is an international, German/English/Russian language, peer-reviewed journal and is published monthly. Passed in press in June, 101.

5. Trull, J. E. (1997). Walking in the way: an introduction to Christian ethics. Nashville, Tennessee: Broadman&Holman Publishers, 344.

6. Clark, R. E., Gohnson, L., Sloat, A. K. (1991). Christian education: foundations for the future. Chicago: MOODE PRESS, 636.

7. Yount, W. R. (1996). Created to learn: Nashville, Tennessee : Broadman&Holman Publishers, 394.

Дата надходження рукопису 22.05.2015

Sidanich Iryna, doctor of pedagogical sciences, senior lecturer, Department of development of educational institution and higher school pedagogics, Management and Psychology Institute, State higher educational institution «University of Educational Management» National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, st. Artem, 52-A, Kyiv, Ukraine, 04053
E - mail 2363395@ukr.net

УДК 378:005.6

DOI: 10.15587/2313-8416.2015.44555

СТАНДАРТИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІКИ

© С. В. Штангей

Стаття присвячена проблемі розвитку післядипломної педагогічної освіти в Україні на сучасному етапі, проведено аналіз розвитку стандартизації в системі післядипломної педагогічної освіти. Зазначені проблемні питання щодо необхідності професійного вдосконалення педагогічних працівників, забезпечення якості освіти, розробка та запровадження державних стандартів післядипломної педагогічної освіти

Ключові слова: зміст освіти, якість освіти, освітній стандарт, освіта дорослих, післядипломна педагогічна освіта, стандартизація

The article deals with the problem of postgraduate pedagogical education in Ukraine at the present stage, the analysis of standardizing the system of postgraduate education is conducted. Issues of professional development for teaching staff, quality assurance, development and implementation of national standards of postgraduate pedagogical education are defined

Keywords: content of education, quality of education, educational standard, adult education, postgraduate pedagogical education, standardization

1. Вступ

Реалізація завдань підготовки педагога залежить від стану педагогічної освіти, що потребує об'єктивного аналізу нагромадженого вітчизняного досвіду базової та післядипломної педагогічної освіти – найважливішого джерела визначення стратегії сучасної професійно-педагогічної підготовки педагогічних кадрів. Узагальнення результатів ретроспективного аналізу розвитку базової й післядипломної педагогічної освіти, зумовленого суспільними, соціально-культурними та іншими чинниками, дає змогу виявити характерні особливості цього феномена, загальні тенденції, можливості й перспективи модернізації національної системи післядипломної педагогічної освіти на засадах гуманізму й демократизму з урахуванням вітчизняних та світових тенденцій, соціально-економічних, технологічних та соціокультурних змін.

Післядипломна педагогічна освіта пройшла тривалий шлях свого розвитку, в процесі якого відбувалося винайдення, перевірка і накопичення позитивного досвіду, що сприяло її удосконаленню як самостійної освітньої галузі відповідно до потреб шкільної практики.

За нинішніх умов зростає потреба звернення до історичного досвіду, вивчення, аналіз та узагальнення якого може стати передумовою для кращого досягнення закономірностей розвитку післядипломної освіти, віднайдення більш досконалих способів підвищення її ефективності.

2. Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження

Наявність стрімких, всеохоплюючих змін є особливістю нинішнього цивілізаційного етапу. Освіта, на сьогоднішній день, покликана забезпечити якість цих змін, яка має розвинути природні здібності людини, навчити її самостійно здобувати знання впродовж життя, творчо мислити, опанувати великі інформаційні масиви. Реалізація цього завдання покладена на вчителя, викладача, педагога, знання й уміння якого треба привести у відповідність із нинішніми суспільними вимогами і світовими тенденціями. Сучасний педагогічний процес вимагає принципової зміни ролі педагога, його взаємовідносин із студентами, перетворення його в організатора пізнавальної діяльності студентів, а студентів – в активних суб'єктів пізнання й перетворення.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами

Статтю підготовлено у межах докторського дисертаційного дослідження «Теорія і практика стандартизації в системі ППО».

3. Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблема вдосконалення змісту післядипломної педагогічної освіти постійно перебуває в центрі уваги педагогів – теоретиків і практиків. Вона досліджувалася в різних аспектах: методологічному В. Г. Кременем [1]; професіографічному І. А. Зязюном [2]; діяльнісному Ю. К. Бабанським [3]; управлінському Є. Р. Чернишовою [4] та ін.

Проте необхідність впровадження державних стандартів у систему післядипломної педагогічної освіти для різних категорій управлінських та педагогічних кадрів не розглядалася.

Мета статті – проаналізувати необхідність реформування системи післядипломної педагогічної освіти та визначити проблему стандартизації.

4. Проблема стандартизації в системі післядипломної педагогічної освіти

Забезпечити якість стрімких, всеохоплюючих змін в освіті є найважливішою проблемою у реформуванні системи післядипломної педагогічної освіти. Реалізація цього завдання покладена на вчителя, викладача, педагога, знання й уміння якого треба привести у відповідність із нинішніми суспільними вимогами і світовими тенденціями. Реалізація завдань підготовки педагога залежить від стану педагогічної освіти, що потребує об'єктивного аналізу нагромадженого вітчизняного досвіду базової та післядипломної педагогічної освіти – найважливішого джерела визначення стратегії сучасної професійно-педагогічної підготовки педагогічних кадрів. Узагальнення результатів ретроспективного аналізу розвитку базової й післядипломної педагогічної освіти, зумовленого суспільними, соціально-культурними та іншими чинниками, дає змогу виявити характерні особливості цього феномена, загальні тенденції, можливості й перспективи модернізації національної системи післядипломної педагогічної освіти на засадах гуманізму й демократизму з урахуванням вітчизняних та світових тенденцій, соціально-економічних, технологічних та соціокультурних змін.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки серед найважливіших проблем визначено необхідність:

- удосконалення нормативно-правового забезпечення системи післядипломної педагогічної освіти;
- розроблення стандартів післядипломної освіти, зорієнтованих на модернізацію системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників навчальних закладів;
- реалізації сучасних технологій професійного вдосконалення та підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і керівних кадрів

системи освіти відповідно до вимог інноваційного розвитку освіти;

- забезпечення випереджувального характеру підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і керівних кадрів відповідно до потреб реформування системи освіти, викликів сучасного суспільного розвитку.

Реформування системи освіти проходить зараз у більшості розвинених країн світу. Загально визнано, що в інформаційно-технологічному суспільстві XXI століття визначаючим фактором у конкуренції держав буде рівень освіченості нації, здатність її реалізувати і розвивати прогресивні технології. Питання – чому вчити, як вчити, якими бути школі і вузу – хвилюють сьогодні і українське суспільство. Саме тому модернізація освіти, її вдосконалення, оновлення, зміна відповідно до вимог сучасності є на даний час центральним завданням порядку денного української освітньої політики.

Високий рівень якісної теоретико-методичної підготовки наукових та педагогічних працівників для системи післядипломної освіти у великій мірі залежить від науково-обґрунтованих підходів до якості навчання дорослої людини.

Зростання значущості освіти дорослих (ОД) в сучасних системах освіти – загально визнаний факт. У світі не має країни, яка не була б так чи інакше зобов'язана йому своїм технологічним, соціально-економічним, культурним процесом.

За матеріалами ЮНЕСКО пріоритетним завданням ОД є забезпечення людини комплексом знань і вмінь, необхідних для активної творчої діяльності, підвищення її компетенції та вмінь постійного самонавчання на протязі усього життя.

Окрім того, сьогодні освіту в Україні належить розглядати не тільки як ресурс розвитку країни, але і як ресурс внутрішньої консолідації українського суспільства. За таких обставин практична значущість педагогічної, зокрема андрагогічної науки у житті сучасної людини суттєво підвищується. Вона зачіпає професійні інтереси без винятку усіх тих, хто прагне якості власного життя за рахунок продуктивної діяльності. Адже саме андрагогіка як наука про освіту дорослих навчає дорослу людину з базовою освітою швидко адаптуватися до всіх суспільних перетворень, змін на ринку праці та освітніх трансформацій, сприяє професійному зростанню у процесі підвищення кваліфікації чи перекваліфікації, забезпечує різні шляхи самовдосконалення чи самоосвіти фахівця, керує виховними процесами, що впливають на рівень його загальної та професійної культури.

У Національній доктрині розвитку освіти серед найважливіших проблем визначено необхідність професійного вдосконалення педагогічних працівників, розвиток конкурентоспроможної системи навчальних закладів, у яких здійснюється підготовка, перепідготовка та підвищення їх кваліфікації, розробка та запровадження державних стандартів післядипломної педагогічної освіти.

Актуальність дослідження проблеми визначається сукупністю чинників:

- по-перше, необхідністю підвищення професіоналізму педагогічних кадрів;

- по-друге, важливість розв'язання соціально-педагогічних суперечностей між потребами педагогічної науки в об'єктивному осмисленні історичного досвіду становлення й розвитку системи післядипломної педагогічної освіти на основі розвитку стандартизації;

- по-третє, об'єктивна необхідність у здійсненні такого дослідження зумовлюється потребами розвитку педагогічної науки, аналізу негативних тенденцій у післядипломній педагогічній освіті та виявленні їх причин, що передбачає розкриття в ретроспективі багатогранного й складного процесу осмислення конкретних тенденцій розвитку післядипломної педагогічної освіти й визначення на цій основі шляхів її удосконалення.

Якість освіти як складне багатофакторне поняття, реалізується завдяки її змісту, що виступає об'єктом стандартизації. Зміст освіти – найважливіша категорія дидактики, котра в результаті тривалого розвитку педагогічного знання зводиться не лише до засвоєння знань, формування умінь, навичок та інтелектуального розвитку людини. Він є відображенням усіх елементів соціального досвіду, в якому цілі професійного навчання поєднуються з вихованням особистості. Зважаючи на феномен прямого зв'язку між змістом професійно-технічної освіти та продуктивністю виробництва, сучасною тенденцією стандартизації є постійне спрямування зусиль на вдосконалення і оновлення її змісту.

У новому тисячолітті якість постає «центральною проблемою цивілізації – якість інформації, політики, виробництва, техніки і технологій, культури, науки. І в кожному з цих випадків якість виступає головним чинником стану, розвитку й перспективою розв'язання проблем людства» [5, с. 77]. В освіті «якість» – це предмет і мета діагностики, яка оцінює відповідність результату навчання професії вимогам суспільства, економіки та виробництва, втіленим у Державному освітньому стандарті [6].

Саме стандарт, з часом став компонентом педагогічної сфери і, безумовно, сформував свої специфічні риси – й почав асоціюватися з «ступенем вимог, удосконалення або рівнем досягнень»; виконувати функцію показника якості освіти щодо визначення рівня професійної освіти та сприяти тому, щоб цей рівень підтримувався [7, 8].

У теорії стандартизації згідно з філософією норм, освітній стандарт – це соціальна комплексна або системна норма якості освіти. Проектування таких норм, на думку О. Субетто, який найбільш ґрунтовно дослідив питання нормології та стандартології освіти в Росії, не може бути волонтаристським, оскільки воно за своєю логікою повинно бути системогенетичним. Як наголошує вчений, системогенетика, теорія циклів і соціальна генетика повинні стати невід'ємною частиною освітньої нормології [9].

В. Петренко під стандартизацією освіти розуміє процедуру розроблення й затвердження освітніх стандартів, які є складовою всіх ланок системи освіти – сукупністю взаємодіючих елементів, що встано-

включають певні норми та положення щодо реалізації освітнього процесу [10, 11]. Іншу сторону феномену стандартизації представляє стандартизація як оцінка результативності діяльності.

Стандартизація в освіті – це модель освіти, її міра в упорядкованому різноманітті освітнього простору, це новий спосіб проектування мети освіти, цілі нового типу, які вимагають системної міждисциплінарної рефлексії. Освітній стандарт – оптимістичний симптом, який свідчить про входження освіти в нову освітню епоху – цілісної, ціннісно-насиченої, культуруотворюючої, інтегральної освіти й адекватній їй педагогіці [11]. Освітній стандарт, як зазначає В. Байденко, – це загальнонаукова педагогічна категорія, яка може досліджуватися у трьох площинах, а саме: *концептуальній*, в якій здійснюється первинне осмислення освітнього стандарту як об'єкта дослідження, проводиться виявлення актуальних ідей, які розкривають його якісну визначеність, системну й міждисциплінарну природу, формування цілісних наукових основ стандартизації в освіті; *теоретичній*, що представляє собою концентроване відображення сутнісних характеристик і параметрів освіти та освітнього стандарту, його генези, об'єкта, структури, функцій, класифікацію типів та видів тощо; *системно-методологічній*, що здійснює переклад концептуального та теоретичного знання в нормативне, прикладне, практико-орієнтоване [12].

Міждисциплінарний підхід, який поєднує філософські, педагогічні, культурологічні, системогенетичні аспекти аналізу, дозволив нам на основі наукових джерел виявити, що стандарт освіти базується на концептуальних засадах, теоретико-методологічних підходах і має: складові (структуру); *рівні* (національний, федеральний, регіональний); *типи* (стандарт ПТО або ППО, ВПО, СПО, післядипломної ПО); *частини* (варіативна, інваріативна); *компоненти* (аксіологічний, когнітивний, діяльнісно-творчий, особистісний); *моделі* (модель результату – екзаменаційна, професійна, мотиваційно-смілова, діяльнісна та модульна); *покоління* (етапи введення нових моделей стандарту); *види* (професійні, освітні, кваліфікаційні); *критерії якості* (лаконічність, повнота, своєчасність, відповідність сучасним соціально-економічним реаліям, потребам ринку праці та розвитку техніки й технологій); *дидактичний апарат*; *власний тезаурус*.

Російським вченим В. Байденком було розкрито міждисциплінарну сутність освітнього стандарту як соціально-педагогічного об'єкта; виявлено компоненти системного наукового знання про освітні стандарти, ядром яких є загальна педагогіка у взаємодії з соціальною філософією, системологією, загальною теорією якості, соціальними нормами, моделюванням, управлінням, соціальною психологією, соціальною лінгвістикою. Вченим запропоновано методологічні підходи й правила, що дозволяють розробникам стандартів проводити поглиблений аналіз різного роду казуальних і факторних детермінацій, які впливають на освітній стандарт; виявлено внутрішній потенціал проблемного поля освітнього стандарту з фіксацією тих моментів, які містять можливі напрями

наукових досліджень у цій галузі; сформовано систему наукового знання про освітній стандарті як трьох взаємодіючих і пов'язаних частин, які дозволяють розгорнути цю систему від філософських та парадигмальних ракурсів до практико-орієнтованого, нормативного, прикладного знання в сферах проектування та використання стандартів; виокремлено критеріальну основу системного аналізу – системного синтезу – системного використання стандарту [12].

Дидактичні структурні складові стандартів та невід'ємні поняття стандартизації, такі, як: «зміст освіти»; «навчальні плани», «програми», «дисципліни»; «критерії оцінювання»; «рівень знань, умінь, навичок»; «навчальні модулі»; «професійні компетенції і компетентності», «кваліфікація», безумовно, відносять категорію стандарт професійної освіти до педагогічної категорії.

На основі аналізу встановлено, що стандартизації як складному, динамічному, інтегрованому педагогічному процесу притаманні специфічні ознаки, функції, принципи, дослідження яких має безпосередній вплив на встановлення критеріїв досконало розроблених стандартів.

На думку В. Байденка функції стандарту, залежать від результатів його впливу на освіту як на систему, на суб'єкти освітнього процесу, а також інтегративні форми взаємодії «споживачів» освіти. До таких функцій вчений відносить: *організаційно-управлінську* (упорядкування й регламентація якісних і кількісних характеристик освітньої системи, за допомогою яких забезпечується контроль за освітою з боку особистості, держави, суспільства, роботодавця); *розвивальну* (функція оптимізації освітнього процесу й освітніх політик з погляду надання особистості умов для її актуального і потенційного розвитку); *прогностичну* (яка дозволяє об'єктивно підійти до оцінки результатів освіти, забезпечуючи тим самим престиж освіти, рівень освіченості й достатню «висоту» освітнього стандарту); *наступності* (забезпечення взаємозв'язку і взаємозалежності всіх ланок й ступенів освіти в умовах диверсифікації освітньої системи); *конвертувальну* (інтернаціоналізація якості освіти, що гарантує особистості географічну мобільність в аспекті її компетентності). Серед функцій, які сприяють підвищенню якості освіти, виділено: *соціально-стабільність* (яка встановлює стабільність норм якості освіти, визначає державні вимоги до змісту освіти); *рефлексивну*, що є результатом трансформації змісту освіти відповідно до нових соціально-економічних умов та розвитку технологій; *гаранта* – забезпечує захист прав особистості на отримання професії та якості освіти; *регуляторну*, що встановлює відношення федерального та регіонального компоненту змісту освіти, базовості і варіативності, як важливої умови збереження єдиного освітнього простору; *нормативну*, що визначає зміст освіти, на основі якого розробляються навчальні плани з підготовки за тією чи іншою професією; *контролюючу*, яка постає основою атестації випускників, атестації та акредитації освітніх установ [13, с. 136].

С. Терепиший у дискурсі «Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу)» досліді-

джує феномен стандартизації вищої освіти в єдності соціокультурного, онтологічного, аксіологічного, антропологічного вимірів. Він також обґрунтовує *цілі* (креативність та інноваційність, посибілістське мислення, адаптивність) й *принципи випереджувальної (антиципативної) стандартизації* вищої освіти, зокрема, системності, адекватності, проактивності, ефективності, особистісної зорієнтованості, достатності, необхідності, однозначності, варіативності, самооновлення [14].

Українська дослідниця Н. Дупак вважає, що один з підходів до стандартизації освіти визначає складові педагогічної системи, яка поєднує в собі: елементи, які формулюють завдання, та елементи, що описують технологію. Педагогічні технології, які суб'єктивно визначаються формами й методами навчання, особистістю педагога і наявними засобами навчання, загалом, не можуть підлягати стандартизації та залишаються на вибір конкретного педагога. Елементи, пов'язані з формулюванням завдань, містять у собі три компоненти: суб'єкт освітнього процесу – власне тих, кого навчають; мету навчання (освіти); зміст навчання (освіти). Перший компонент встановлює вимоги до вихідної підготовленості учнів (інтелектуальної, моральної, фізичної, соціальної), мотивацію навчання, матеріальне забезпечення тощо. Другий компонент – кінцеву мету навчання (освіти) і формулюється у професіограмі, моделі фахівця – суб'єкті навчання, що відповідає запропонованим вимогам, обумовленим, з одного боку, практичним споживачем, а з іншого – загальною системою безперервної освіти. Третій компонент, а саме, зміст навчання, – розкривається навчальним планом, що визначає обсяг теоретичних і практичних знань, умінь, співвідношення різних видів занять і задовольняючих вимог, що забезпечують якість освіти [15].

5. Результати дослідження

На основі аналізу ряду факторів ми можемо обґрунтувати зростаючу актуальність проблем стандартизації змісту освіти у підготовці фахівців в системі післядипломної педагогічної освіти в умовах ринкової економіки.

По-перше, стандартизація як педагогічна категорія розглядається вченими крізь призму трудової життєдіяльності населення, розвитку людського капіталу й виконує важливу соціальну роль, при умові узгодження потреб особистості та загальнодержавних інтересів.

По-друге, проблема стандартизації як загальноприйнятій і цілеспрямований комплекс вимог до змісту освіти має політичне, стратегічне значення в зв'язку з тим, що держава залишається провідним замовником робітничих кадрів та дбає про збереження єдиного освітнього простору країни.

По-третьє, зазначена проблема постає й на міжнародному рівні, у зв'язку з глобалізацією та інтеграцією, які мають як позитивні (інтернаціоналізація економіки, що функціонує за єдиними правилами, зростання взаємозалежності держав, формування єдиного світового та освітнього простору, підвищення інтероперабельності – здатності системи до узго-

дженої дії з іншими системами), так і негативні її сторони (концентрація капіталу в найбільш розвинутих країнах, транснаціональні міграції робочої сили, нав'язування ідеології глобалізму тим країнам, хто її не сприймає).

По-четверте, актуальність проблеми має філософське підґрунтя – на кожному відрізку еволюційного шляху розвитку сучасного суспільства стандарти освіти повинні задовольняти існуючі вимоги до них з боку користувачів освітніх послуг, відповідно до умов, які можуть забезпечити: освітню систему; технічний і технологічний розвиток; кадровий потенціал.

По-п'яте, важлива проблема стандарту полягає в тому, що він лише певний час фіксує вимоги до змісту професійної освіти. Ці вимоги є категорією динамічною, нестабільною. Вони постійно потребують оновлення та набувають змін у зв'язку з постійним нарощуванням наукових знань, розвитку техніки та виробничих технологій.

По-шосте, розроблення стандартів повинно враховувати сучасні тенденції у підготовці педагогічних кадрів, забезпечувати молоді вертикальну й горизонтальну мобільність, професійну престижність, динаміку руху навчального процесу, базуватись на нових педагогічних технологіях і методиках, зокрема, й на самостійному пошуку учнями знань та інформації.

У зв'язку з розгортанням глобалізаційних та інтеграційних процесів в освіті, на наш погляд, вивчення проблеми дозволить нам краще оцінити ситуацію в нашій країні, виявити конструктивні ідеї.

6. Висновки

Під впливом глобалізації на освітні процеси міждисциплінарна педагогічна проблема стандартизації в багатьох розвинутих країнах світу набуває все більшої актуальності. Детермінуючим чинником цього процесу є безпосередній вплив якості післядипломної педагогічної освіти на економічну та національну безпеку кожної країни. Це підтверджують факти невідповідності пропозицій закладів післядипломної педагогічної освіти попиту на висококваліфіковані педагогічні кадри, які мають місце в останні 10–15 років на ринку праці, що, в тому числі, обумовлено відсталістю діючих освітніх стандартів від об'єктивних кваліфікаційних вимог роботодавців.

На основі аналізу наукових джерел нами обґрунтоване необхідність того, що стандартизація розглядається як доволі широка філософська, педагогічна, соціальна, економічна категорія, залежно від впливу, який вона здійснює на освітні процеси. Її ядром є зміст освіти, що постійно потребує випереджувального оновлення з урахуванням прогресивного педагогічного зарубіжного досвіду, який не механічно його відтворює, а збагачує національну теорію і практику розробки стандартів із подальшою орієнтацією на її автентичність та вимоги викидів часу.

Доведено, що процес стандартизації змісту освіти в підготовці педагогів в системі післядипломної педагогічної освіти дає змогу набутти вищої якості підготовки завдяки оперативному реагуванню стан-

дартотворців на дію об'єктивних освітніх законів та вимогам ринку праці.

7. Перспективи та напрями подальших досліджень

У подальших дослідженнях планується вивчення Національних та Європейських рамок кваліфікації та досвід створення стандартів у країнах Європейського Союзу.

Література

1. Вища освіта України і Болонський процес [Текст]: навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
2. Зязюн, И. А. Основы педагогического мастерства [Текст]: учеб. пос. / И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, И. Н. Тарасевич. – М.: Просвещение, 1989. – 302 с.
3. Бабанский, Ю. К. Оптимизация процесса обучения: общедидактический аспект [Текст] / Ю. К. Бабанский. – М.: Педагогика, 1977. – 254 с.
4. Чернишова, С. Р. Формування кадрового потенціалу системи післядипломної педагогічної освіти [Текст]: монографія / С. Р. Чернишова. – К.: Пед. думка, 2012. — 472 с.
5. Глобализация образования: компетенции и системы кредитов [Текст] / под общ. ред. Ю. Б. Рубина. – М.: Маркет ДС Корпорейшн, 2005. – 490 с.
6. Шабалин, А. В. Повышение эффективности и качества начального профессионального образования на основе зарубежного опыта [Текст]: дис. канд. пед. наук / А. В. Шабалин. – М., 2004. – 153 с.
7. Болотов, В. А. Системы оценки качества образования [Текст]: учеб. пос. / В. А. Болотов, Н. Ф. Ефремова. – М.: Унив. кн.; Логос, 2007. – 192 с.
8. Файзуллина, Г. З. Об эффективности введения стандартов начального профессионального образования [Электронный ресурс] / Г. З. Файзуллина. – Режим доступа: http://www.udmedu.ru/files/IK1/2-95_.doc
9. Субетто, А. И. Основы системологии образования [Текст]: монографія. В 2 ч. / А. И. Субетто. – Исслед. центр проблем качества подгот. специалистов Моск. ин-та стали и сплавов (технол. ун-та); изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: Исслед. центр проблем качества подгот. специалистов, 2006. — (Труды Исследовательского центра). – Ч. 1. – 249 с.; Ч. 2. – 249 с.
10. Петренко, В. Л. Концепція розробки освітніх державних стандартів України [Текст]: матер. міжнар. наук.-метод. конф. / В. Л. Петренко // Державні стандарти вищої освіти: концепція, технологія розробки та впровадження. – Державна гірнича академія, 1997. – С. 41–52.
11. Петренко, В. Л. Управління якістю підготовки фахівців та стандарти вищої освіти [Текст] / В. Л. Петренко. – Хмельницький: Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи, 2001. – С. 22–31.
12. Байденко, В. И. Образовательный стандарт (Теоретические и концептуальные основы; опыт системного исследования) [Текст]: дис. ... д-р пед. наук / В. И. Байденко. – Москва, 1999. – 333 с.
13. Байденко, В. И. Стандарты в непрерывном образовании: концептуальные, теоретические и методологические проблемы [Текст]: монографія / В. И. Байденко. – М.:

Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов. 1999. – 210 с.

14. Терепищій, С. О. Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу) [Текст]: монографія / С. О. Терепищій. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 197 с.

15. Дупак, Н. В. Стандартизація в галузі освіти як комплексна проблема [Електронний ресурс] / Н. В. Дупак. – Електронні дані. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/VZhDU/2010_52/vip_52_12.pdf

References

1. Kremen, V. G. (Ed.) (2004). Higher education Ukraine and the Bologna Process teach. guidances. Ternopol: Educational book – Bogdan, 384.
2. Zyazyun, I. A., Kryvonos, I. F., Tarasevich, I. N. (1989). Basics of pedagogical skills: Proc. Guide for ped. spec. Executive. Proc. institutions. Moscow: Education, 302.
3. Babanskii, J. K. (1977). Optimizing the learning process: obschedidakticheskie aspect. Moscow: Pedagogy, 254.
4. Chernysheva, E. R. (2012). Formation of personnel potential system of postgraduate education: monograph. Kiev: Ped. opinion, 472.
5. Rubin, J. B. (2005). Globalization of education: competence and a system of credits. Moscow: Market DS Corporation, 490.
6. Shabalin, A. V. (2004). Improving the efficiency and quality of initial vocational training on the basis of foreign experience. Moscow, 153.
7. Bolotov, V. A., Ephraim, N. F. (2007). Education quality assessment system: Textbook. Benefit. Moscow: Univ. Prince.; Logos, 192.
8. Fayzullina, G. Z. The effectiveness of the introduction of standards for basic vocational education. Available at: http://www.udmedu.ru/files/IK1/2-95_.doc
9. Subetto, A. I. (2006). Basics systemology Education. Issled. Prepare to center quality problems. Professionals Mosk. Inst of Steel and Alloys (tehnol. Univ). Ed. 2nd, Revised. and add. M. Explore. Prepare to center quality problems. (Proceedings of the Research Center), Part 1, 249; Part 2, 249.
10. Petrenko, V. L. (1997). Concept develop educational state standards of Ukraine. Materials Intern. scientific-method. Conf. ["The state standards of higher education: concept, development and implementation of technology"] (State Mining Acad.). D., 41–52.
11. Petrenko, L. (2001). Quality management training and standards of higher education. Professional identity formation: problems and prospects. Khmelnytsky, 22–31
12. Baydenko, V. I. (1999). Educational standard (theoretical and conceptual framework; the experience of system research). Moscow, 333.
13. Baydenko, V. I. (1999). Standards in continuing education: conceptual, theoretical and methodological problems. Moscow: Research center of problems of quality training, 210.
14. Terepyschyy, S. (2010). Standardization of higher education (attempt of philosophical analysis). Kiev: Izd NEA Dragomanov, 197.
15. Dupak, N. V. Standardization in education as a complex problem. Available at: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/VZhDU/2010_52/vip_52_12.pdf

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук Чернишова С. Р.
Дата надходження рукопису 25.05.2015*

Штангей Світлана Василівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач, кафедра управління проектами та загальноосвітніх дисциплін, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук, вул. Артема 52-А, м. Київ, Україна, 04053
E-mail: sveta.sh@ukr.net